

నీలాంబరి రూపకం

అనతియ్య గదవయ్య - ఆకడ నీకడ నీకు
తానకపు కానుకలు - దక్కెనో దక్కదో

మోవితేని బోనాలు - మోసునవ్వు మోనాలు
ఆవల చెలి యొకతె - అంపె నీకదే
కాని కంటి కుంకుమలు - కమ్మవూర్పు సురటులు
ఈవల నీకంపితిని - యెక్కెనో యెక్కదో

చేసన్న వీడేలు - చిమ్ముగోరి మేడేలు
పోసరించి వేరొకతె - పుత్తెంచె నీకు
యీసు జెమట పన్నీరు - యింపుగాకల రతులు
వాసిగ నీకంపితిని - వచ్చెనో రాదో

పలుకుల కప్పురాలు - భావరతి చప్పరాలు
యెలమి శ్రీవేంకటేశ - యిచ్చే నెవ్వెతో
బలు సరసపు మొక్కు - పొన్నుపై కూటమి చొక్కు
తలకిక నీకిచ్చితిని - తనిసెనో తనియదో

శ్రీనివాసునికి ఇద్దరు భార్యలు. భూదేవి, శ్రీదేవి, కుడివైపు భూసతి, యెడమన శ్రీసతి అమలినారాయనకు. (శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు తానొక్కడే ఉంటాడు. తిరుమలలో సతులిద్దరూ శంఖ చక్ర సంజ్ఞగా మిగులుతారు. శంఖు చక్రాల మధ్య తిరునామ సంజ్ఞగా వెలసినవాడు స్వామి). ఈ భూదేవి - చక్రం - ఏమీ మాట్లాడడు. తిరుగుతూ తన పని తాను చేసుకుపోతూ ఉంటుంది. ఇక శంఖం శ్రీదేవి. (నవ నిధులలో ఒక నిధి శంఖం.) మధుర స్వ రాలు శంఖకంఠంలోనుండి నీలాంబరి రూపకం

అనతియ్య గదవయ్య - ఆకడ నీకడ నీకు
తానకపు కానుకలు - దక్కెనో దక్కదో

మోవితేని బోనాలు - మోసునవ్వు మోనాలు
ఆవల చెలి యొకతె - అంపె నీకదే
కాని కంటి కుంకుమలు - కమ్మవూర్పు సురటులు

ఈవల నీకంపితిని - యెక్కెనో యెక్కదో

చేసన్న వీడేలు - చిమ్ముగోరి మేడేలు
పోసరించి వేరొకతె - పుత్తెంచె నీకు
యీసు జెమట పన్నీరు - యింపుగాకల రతులు
వాసిగ నీకంపితిని - వచ్చెనో రాదో

పలుకుల కప్పురాలు - భావరతి చప్పరాలు
యెలమి శ్రీవేంకటేశ - యిచ్చే నెవ్వెతో
బలు సరసపు మొక్కు - పొన్నుపై కూటమి చొక్కు
తలకిక నీకిచ్చితిని - తనిసెనో తనియదో

శ్రీనివాసునికీ ఇద్దరు భార్యలు. భూదేవి, శ్రీదేవి, కుడివైపు భూసతి, యెడమన శ్రీసతి అమలినారాయనకు. (శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు తానొక్కడే ఉంటాడు. తిరుమలలో సతులిద్దరూ శంఖ చక్ర సంజ్ఞగా మిగులుతారు. శంఖు చక్రాల మధ్య తిరునామ సంజ్ఞగా వెలసినవాడు స్వామి). ఈ భూదేవి - చక్రం - ఏమీ మాట్లాడడు. తిరుగుతూ తన పని తాను చేసుకుపోతూ ఉంటుంది. ఇక శంఖం శ్రీదేవి. (నవనిధులలో ఒక నిధి శంఖం.) మధుర స్వ రాలు శంఖకంఠంలోనుండి వినబడుతూనే ఉంటాయి. చెప్పవయ్యా నీవు అటునుంచి, ఇటునుంచి నీకు ఆస్థానపు కానుకలూ, ఈ స్థానపు కానుకలూ దక్కుతున్నాయా లేదా? అని ప్రశ్నిస్తున్నది. జావాబేమీయగలడు శ్రీనివాసుడు?

అధరామృతపు విందులు, సెలవినవ్వుల సంబరాలు అటువైపు చెలియ ఒక్కతె పంపినది నీకు (నేను చూశానులే అని ధ్వని సవతి పేరు చెప్పదు ఈర్వాకషాయిత గనక)అందువల్ల ఎఱ్ఱనైన నా కంటి చూపుల కుంకుమలూ రోషోద్విగ్నపు కమ్మని, వెచ్చని, నిట్టూర్పుల ఉచ్చాస్య నిశ్వాసాల వింజామరలూ యిటునుండి నేను పంపిచాను. ముట్టినవా ? లేదా ?

చేతి సాంజ్ఞల తాంబూలములు, కొనగోటి నొక్కుల సరసాలు అతిశయపు ఆత్మా హంకారం గల ఒకతె (నేనుగాని మరొకరై) నీకు పంపినది. యీసువేడి మూలాన గల్గిన జెమట పన్నీరు, కోవపు వేడి ప్రేమలు ప్రతిష్ఠాకరంగా నీకు నేను పంపినదానను. అవి వచ్చినవా ? లేదా ?

కప్పురం వంటి పలుకులు మనోభావములోని రతి శృంగారానుభవాలు. శ్రీ వేంకటేశా నీ కెవ్వెతయో యిచ్చినది. ఆమెది మానసికమైన అలరింపు మాత్రమే. సంసపు మొక్కులతో, పొన్నుపై కలయికలచొక్కులు మనోవాక్యాయకర్తలా (త్రికరణశుద్ధిగా) నేనునీ కిచ్చినాను. శృంగార రససిద్ధి గల్గిందా ? లేదా ?

శ్రీనివాసునికి పెద్ద చిక్కే వచ్చింది. 'అవునంటే భూదేవి పరంగా' అంటే తనపరంగా భావించగలదు శ్రీదేవి. తత్రాపీ తనను సాధించగలదు. అలదువల్ల నిరుత్తరముఖుడయ్యాడు ఆ దక్షిణనాయకుడు. శ్రీ వేంకటేశ్వరుని నోట మాట రానీయని అందాల మాటల మూట అన్నమాచార్యుల ఈ పాట రసపు పూటల తేట.